

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:  
Strausz Sándor könyvkereke-  
dése. Ide küldendők az előfizetési  
díjak, nyilvánterkek és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.  
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . K 10—  
Fél évre . . . . . 5—  
Negyed évre . . . . . 2-50  
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítanak.

NYILVÁNTÉRÉSI SZÁM 59 286.

# MURAKÖZ

Feloldó szerkesztő:  
**ZRÍNYI KÁROLY.**

Főszerkesztő:  
**MARGITAI JÓZSEF.**

Kiadó és lapfajdosztó:  
**STRAUSZ SÁNDOR.**

## Francia álmoképek.

Amikor Petár Szalonikiba érkezett, Sarraill tábornok ezekkel az ujjongó szavakkal üdvözölte: Sehohsem ért bennünket vereség, minden harctér urai maradtunk.

Különös arcot vághattak a körülötte állók, amikor ezeket mondotta. Furcsa lehetett a tekintete nemcsak a fekete Péternek, akinek minden kincseiből alig maradt egy zsebkendője, amivel könyveit törülheti, egy palavesszője, amivel leírhatná árulói elleni átkait, hanem ámulhattak azok a tisztiek is, akik a törököktől megrakva kórházi hajókon somfordáltak el Gallipoliban vagy a bolgároktól megverve a Vardar mellől távolgyogtak a görög kikötővárosba. De Sarraill tábornokot fellelkesítette az a hőstét, hogy védtelen hivatalnokokat támadt meg alattomosan semleges területen és lángoló lelkesedésében arra a felkiáltásra ragadtatta magát: »Sohasem lettünk legyőzve, mindig urai maradtunk a harcsterektnek.«

Nem ugyanz a hang-ez, mely oly sürün hallatszik át hozzánk Sarraill hazájából: Franciaországból? Mily kevesen vannak ott, akik tényleg szembenéznek a valósággal és becsületesen felismerik a tényeket! Akik lassu elvérzését látják annak a népnek, mely már a tizenhétéveseket, ifjúságának első friss virágát küldi harctérre! Akik előrelátják a financiai összeroppanást és az első sem hunyják be szemüket, hogy Franciaország még félig-meddig sikeresen bevégzett háboru után is kénytelen lesz a legne-

hezebb és rengeteg áldozatot követelő háboru elegendni a gyarmataival, azonkívül pedig alighanem még Calais és Dünkirchen uraival is igen kellemetlen leszámolás várakozik rá.

Győzelemben vetett hit és remény természetesen jelenségek minden háboruszkodó népnél, de ha ma tekintünk valamely francia ujságba, nemcsak azt találjuk benne, hogy a francia nép komolyan hisz végleges győzelmében, de találunk ott fantasztikus képeket oly békefeltételekről, aminket például Róma diktált Karthagónak a második pün háboru után. A franciák bennünk és szövetségeseinkben oly népeket látnak, amelyek csak görcsös erőfeszítésekkel képesek megállni a lábukon, amelyek minden fronton iszonyu vereségeket szenvednek, amelyek Keleten déliábat kergetve, a minaretlek, piramisok és tevék látásától elkötyagokodnak, míg odahaza az egész gazdasági élet megrendül, lázadás tombol minden utcában és Berlin, Bécs és Budapest terei véres csaták színhelyei. »A pék- és mézárószületek előtt a várakozástól megtörve, alélton rognak az asszonyok a hóba. A képviselőház előtt a zendülés vérrel festi a berlini kövezetet; a harcosok milliói küzdenek Franciaországban, Lengyelországban, az Alpokban kiapadhatlan segélyforrásokkal rendelkező népek ellen — a győzelem minden reménye nélkül.« ezt írta nemrég a »Matin.« És a képviselőház előtt csatá-ról azt jelentette a »Figaro.« »hogy 50000 bős férfi és nő meghonta a képviselőházat, »hogy kényszerítsék a képviselőket, kik a kancel-

lár hazugságainak tapsoltak, őket meghallgatni.«

Messzire esnek-e ezek a mesék Sarraill hencgeseitől? Hiszen az ő nagyhangu dicsekvései teljesen fedik a Franciaországban élő hitet, hogy a franciák — turkók, szavok, oroszok, taliánok sőt még a szerbek kíséretében is — nemsokára be fognak vonulni Budapestre, Bécsbe és Berlinbe és kényszeríteni fognak bennünket, hogy szegyenszemre valamelyik világlebujba, legjobban tán a legsötétebb Afrikába vonuljunk vissza.

Sehohsem bukkanunk a francia sajtóban a tények felismerésének egyetlen jelére: Mindenütt a szalonikii hadvezér szelleme lép elénk, aki a futástól még lélegzethez sem jutva, a boldogtalan szerb királyt lihegve üdvözi a győzelem szavaival.

Minő ébredés lesz ez után az álom után!

## Háboru a kulturáért.

Ezer évnél tovább dolgozunk egy palotának kiépítésén, hogy minél hatalmasabbá, minél imponálóbbá alakítsuk. Ezer évnél tovább minden törekvésünk, minden fáradozásunk odairányul, hogy akár közvetve, akár közvetlenül elősegítsük kiépítését és nagy koncepcióju terv szerint céltudatosan munkálva, méhszorgalommal rakunk téglát téglára, hogy késő ivadékok is gyönyörköd-hessenek kolosszális méreteiben és részletei lehessen azokból az áldásos lelki, szellemi és erkölcsi produktumokból, mik óriási falai közt levő műhelyéből kikerülnek.

## Karácsonyi gondolatok a harctéren.

Írta: Fenyves Dániel.

»Dicsőség mennyben az Istennek! . . . Békeség a földön a jóakarató embernek! . . . szól az ének, a buzgó ima s a felfelé törő ájtatos hangokat, fohászokat túlharsogják a hatalmas granátok rettenetes exploziói, a schrapnelek csattanásai és a puskák ropogása, golyók süvítése.

Már másodsor csendül az ének, már másodsor száll szívből ima az ének, már másodsor harsogják túl a hangos »jaj-« szót a bömbölő ágyúk, már másodsor fojtják el zúgó granátok a kiáltást: »Béke legyen az embernek.«

Ezek, milliók szívében él ez a forró vágy, megszámlálhatatlan árva, özvegy, számtalan elagott támasznélküli apa, anya sajjó szívéből, éhségtől, szomjúságtól cserepes ajkáról hangzik a rekedt, fájdalomteli kiáltás: »Béke legyen az embernek.« És az Isten nem hallja, az Isten nem érti a panaszos hangokat, elnyomják a zúgó granátok, a romboló bombák és a vad szítkok, bős káromkodások!

A szent napon, a béke napján, a Megváltó születése ünnepén, aki a békét hozta, piros vére belevegyül a sárba, a piszokba. Az átlótt szívek, a szétroncsolt emberi testek meleg véréből száll a pára fel, fel a magasba . . . az könnyű, talán elviszi fel a vérez, vonagló emberi tetem utolsó gondolatát: »Béke legyen az embernek.«

A szent napon, a családi ünnepen, sok-sok kis család ünnepel szomorún, könnyes szemmel,

sok, sok helyről hiányzik valaki a legkedvesebb: a férj, az apa, a fiú, a kenyeradó . . . és a szent estén sok száz csendes hulla fekszik temetetlenül a halálmezőkön, . . . talán épen, akire oly vágyódással gondolnak . . . békén? . . . Nem! Fellettük tombol a harc, vad ütközet folyik, oszlásnak induló tetemetek megegyeszer tépik darabokra a granátok, még egyszer ütök át a golyók. Fellettük rémes haláltánc van, sokan dülnek le még roskadozva közéjük, hogy kifáradva, hullabűztől bódultan, elhaló ajakkal még egyszer eluttagják: »Béke az embernek!« S még az ő békéjük sem jó el; a nyugalom a csendes anyaföldben; feloszló tetemük a fergek martaléka; fehér koponyájuk vigyorog s az összerorított fogak üres szemgödörök közé befúj a zúgó szél; temetetlen csontvázuk ott porlad, hol szemük lehunyták s a tomboló orkán is felettük mintha azt ordítaná: »Béke az embernek!«

A béke szentséges napján örült harc, vad gyilkolás folyik. Puskák ropognak, szuronyok villognak. A sebesültek, a halállal vívódók rémes hörgése, »jaj-« a tölti be a léget s az utolsó szó, mielőtt az ajkak lezáródnának, hörgőve, lázító, fájdalomtól kicserepesedett ajkáról rémesen hallik: »Béke legyen az embernek.«

Csendes katona temetőben a béke jele, a szent kereszt védelme alatt nyugszanak a hősök, a megdicsőültek. Ők talán már meglették a nyugalmat, a békét.

. . . Zúgó granát jön . . . a kereszt szilánkká törve . . . s a hőst megdicsőült csontjai, hült tetemei széttépvé, zúzva, szórva reptűnek a légbe . . . mert . . . mert . . . béke az embernek.

És a szent estén a rajvonalban sötét, könnyes alakok támolyognak, kezük összekulcsolva, a zúgó granáttól való félelmükben elfehéredett ajkakkal uttagják: »Béke az embernek.«

Az esőtől, ömlő vértől megdagadt vörös vízi patakokat gyors rohanásukban millió, apró könnyek teszik sósá, minden csobbanásuk, zúgásuk csak arról szól: »Béke legyen az embernek!«

És a béke nem jön! Még egy derengő remény sugara sem látszik a kegyetlenség, a gyilkolás közepette. Az ágyúk tovább bömbölnek, a granátok tovább robbannak, a golyók még sokáig süvítnek a léghen. Számtalan embert arat még le a Halál; számtalan halálhörgés fogja meg betölteni a léget; sok hulla fog temetetlenül elporladni, megfertőzni a levegőt. Hangzik még »jaj-« szó, puskaropogás, káromkodás. Folynak még vérpatakok, omlanak még könnyek! Mi líó és millió forró ima száll még az ének, sokan fognak még éhezni, nyomorogni, míg valóra válik az ige: Béke az embernek! . . . mig az emberek jők, békések lesznek s a fegyver helyett ismét kezükbe veszik az ekét, a kapát.

Számtalan élet mécsse fog még kialudni, mig a hiánák, a gazemberek, a tömeggyilkosok, a felbujtók, a haszonlesők elveszik méltó büntetésüket, meglakolnak s akkor . . . akkor . . . béke lesz az embernek! Akkor ájtatosabban, büszkébben, örömteljesebben fog felcsendülni az ének: »Dicsőség mennyben az Istennek! Örök béke legyen a jóakarató embernek!«

Olasz harctér, 1915. dec. 25-én.

Jól tudjuk, hogy még távol vagyunk ennek a palotának a megalkotásától. A kultúra olyan épület, mely sohasem készül el teljesen, azon — hogy céljának megfelelhessen — folyton dolgozni kell. Dolgozni serényen, fáradhatatlanul és még a legnagyobb erőfeszítés árán is eltávolítani mindent, mi a munka zavartalan folytatása elé gördül.

Es a mostani nagy háború is a kultúra terjesztésének jegyében folyik. S az összes hadatviseelő hadseregek zászlainak mindegyikére láthatatlan betűkkel oda van pingálva a jelszó: »A kultúráért!« E mögöttél a lelkesedés tüzeiben izzó igaz, szent cél, épp úgy, mint alattomosan meghuzódik mögéje az aljas kapzsiság, a barbarizmusnak részint tetszetős mázzal bekenet, részint bárdolatlan, csiszolatlan durvasága.

Csak a bevallott cél eszközeiben mutatkozik lényeges eltérés. Az antánt szines harcosai állítólag épp úgy szolgálják a kultúra terjesztésének célját, mint az antánt legerősebb állama: Oroszország. Ki kételkedik abban, hogy ezek is képesek a nagy célnak szolgálatot tenni? A nemes gondolkodás, az értelmiség, a felvilágosultság, a tudomány terjesztésében a fekete-és rész-örök közreműködése nem sokat használ ugyan, de ők is segédkezhetnek abban, hogy letiporják a kulturátlan germánfajt, melyet az antántbeliek a világ átkának tartanak. Hát még a nemeslelkű muszka, aki a civilizáció szövétnékét oly fennen lobogtatja, hogy katonái harci gyengeségét megvédendő: aggok, asszonyokat, gyermekeket kerget harcсорai elé. A vad német nem tud eléggé vigyázni, hogy ebben a gyámoltalan népségben kárt ne okozzon és golyói csak az el- lenseges katonát találják.

Ki a kulturaterjedés megakasztója, azt ezek után minden ellogulatlan bíráló köny- nyen megállapíthatja.

Valóban isteni gondolat nyilatkozik meg abban, hogy a saját védelmén kívül a kultúra védelméért is küzdő táborban van az az erő, mely a cél kieszközlésére alkalmas. Az elkerülhetetleneké vált pusztítások nyomában gyorsabban fog terjedni a kultúra, az a kultúra, mely méltányolva az emberi jogokat, megadja az államoknak épp úgy, mint az egyéneknek a szabad fejlődés lehetőséget.

A győzelem öröme fenségessé, magasztossá a teszi, hogy a népek — az ellenségek és semlegesek csak úgy, mint a szövetségesek — a szabadság fátyalfénye mellett egyttal a kultúra győzelmét is fogják megülni.

## K Ü L Ö N F É L É K .

### Fedezékben.

*Köböl összetakolt kicsi fedezékben  
Üldögélek csendben, némán, hallgatagon.  
Dermesztő hidegen sültve zúg a szél,  
Ólmos eső szög az olasz határon.  
Granátlötte tetőn hull be az esőcsöpp.  
Hullik egyhangúan... únottan számolom.  
Egy... kettő... három... négy... öt.*

*Gondolatim messze, hazafelé szállnak  
Jó édesanyám s egy babaarcú lányhoz.  
Álmomban csókolom fehér kacsókat*

*Síró puskagolyó esik lábaimhoz.*

*Fájó, forró könnyek szántják végig orcám  
Nehéz szenvedések keserű könnyei...*

*Kés szögése, vihar vad sűgése  
Granát bűgésének féltelmes emléki.*

*Hull be az eső csöpp... Számolom magamban  
Télén... télén azt, hogy hány nap van még hátra,  
Hány nap még az élet?... Iszony! vagy télén  
Hány nap múlva jó a szabadság órája?*

*As arany szabadság! A régi szép élet!  
Mikor szerettem újra csókolhatom.  
Vagy sötét strégódor... s csupán a hideg szél  
Zokog majd jeltelen távoli síromon.*

*Köböl összetakolt kicsi fedezékben  
Üldögélek tovább, némán hallgatagon.  
Süvítnek a golyók, dörögnek az ágyúk  
Jajszó, halálhörgés az olasz határon.  
Granátlötte tetőn csak hull az esőcsöpp  
Hullik egyhangúan... únottan számolom  
Egy... kettő... három... négy... öt.*

Monte San Michele, 1915. XII. 4.

### Fenyves Dániel. hadapród.

— **Kérelem.** Lapunk folyó hó 1-ével a XXXIII-ik évfolyam 1-ső negyedébe lépett; ez alkalommal tisztelettel kérjük előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, megújítani. A kik pedig előfizetési díjjal hátralékban vannak, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében tennakadás történjék. Tisztelettel a kiadóhivatal.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . K 10.—  
Fél évre . . . . . „ 5.—  
Negyed évre . . . . . „ 2:50

Egyes szám ára 20 fillér.

— **Kitüntetett honvéd.** Őfelsége a király Szemján Zoltánnak, a 308. honv. gyalogezred zászlósának, az orosz harctéren az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért az I. oszt. ezüst vitézségi érmet adományozta.

— **Áthelyezés.** Sostarich Lajos, az Országos Központi Hitelszövetkezet ellenőre, Budapestről, január elsejével ugyanazon intézet Horvátországi Központjához, Zágrábba, helyezettelt szolgálatlételle.

— **Halálozás.** Bezéthy István, egykori csáktornyai ügyvéd, folyó hó 7 én, életének 70-ik évében, hosszú és kinos szenvedés után Verőczen jobblétre szenderült. Földi maradványait e hó 12 én Csáktornyan helyezték örök nyugalomra. Beke poraira!

— **Orosz foglyok meglátogatása.** Az orosz hadifoglyokkal való bánásmódot ellenőrző dán orosz vegyesbizottság egyik tagja: Romanovna Alexandrovna orosz nővér e hó 13 án a délutáni vonattal Nyakanizsáról Csáktornyára érkezett. Az előkelő orosz hölgy kíséretében voltak: Voigt dán kapitány, Nesweda vezérőrnagy, a zalaegerszegi fogolytábor parancsnoka, Fogarascher kapitány a hadügyminisztérium és Gross főhadnagy, a pozsonyi katonai parancsnokság kiküldötte. A bizottság a hadifoglyokat a városába tanácstermében tüzetesen kihallgatta majd az épülő barakkokat tekintették meg. A miniszter természetesen véleményét nem mondott, de tudomásunk szerint aligha talált kifogásolni valót, mert hiszen az oroszok úde, egészséges kinézése is fényes bizonyíték, mennyire humanusan bánunk hadifoglyainkkal. A küldöttétség hivatalos fogadtatása — felsőbb rendelkezés folytán — mellőzöttelet.

— **Népfőkelők bevonulása.** A decemberben utasított 19, 20, 24 és 38—42 éves alkalmasnak talált népfőkelők holnap tartoznak bevonulni.

— **Táviratok feladása.** Táviratokat csak igazolvánnyal lehet feladni. Aki tehát bárhol táviratot akar feladni, igazolvánnyal kell magát ellátnia. Ha az illető postán a feladót ismerik, az igazolvány mellőzhető.

— **Levél a harcterről.** Lapunk rendes munkatársától, Fenyves Dánieltől már néhány tárcsa s még több érdekes vers jelent meg a Muraköz hasábjain. Mind a háboru szülöttjei s érdekességüket fokozza s értéküket növeli, mert a harctéren küzdő katonai lelki megnyilatkozásai, aki nagy közvetlenséggel szólaltatja meg hősi lantját ágyudörgés s vérontás közepette. Mai számunkban egy elkésvé érkezett karácsonyi tárcát s egy szívreható verset közlünk a hős katonai tollából. Egyttal azonban a levelet is, melynek kíséretében a verset kézhez vettük. »Nehéz, küzdelmes napjaink egy csendes, esős hajnalának — írja a költő — szállította e kis költemény. Eggyel több a sokhoz. Remélhetőleg ez a néhány szerény sor is helyet nyer az otthoni lapban. Bajos dolgozni, nincs idő s amit ír is az ember, nem üti meg a kellő mértéket. Erős napok járnak az első h. ezredre. De küzdünk, dicsőségesen, velünk a magyarok istene. Ha eszem, legalább szerény emlékem marad fenn otthon a szűk körben. Őszintén mondom, büszke vagyok, hogy első honvéd vagyok. Sok üdv. 1915. XII. 10. Fenyves Dániel hadapród.

— **Vesztett kutya.** Csáktornyan ugyan az nap délután, amikor az oroszok a városháza előtt gyülekeztek, egy nagy fekete falusi veszett eb garázdálkodott a város utcáján. Egy öreg falusi embert ép akkor, amikor pipára gyújtott, feldöntött, több ember felé kapott s egy kis fehér kutyát meg is harapott. A veszett ebnek komolyabb áldozata is van ifj. Áts János 18 éves vasúti gyakornokban, akit e hó 14-én a budapesti Pasteur-intézetbe szállítottak megvizsgálás végett. A veszett ebet üldözték, de utólrni nem tudták s így az a hegyek közé Víziszentgyörgy felé futott.

— **Állandó mozi.** Ma vasárnap a mozi előadások programja a következő: Hadi hirodó; A martír (csempész dráma 4 felv.); Jobbra én — balra ő (kacagató filmvígjáték 3 felv.).

— **Tábori csomagok.** A keresk. miniszter rendeletet bocsátott ki, mely a tábori postacsomagok súlyhatárát a táborba irányuló, valamint a táborból eredő forgalomban öt kilogramm helyett 10 kilogrammban állapítja meg.

— **A hivatalos táviratok korlátozása.** A m. kir. honv. miniszter közlése szerint a táviratvezetéknek forgalommal való nagymérvű megterhelése miatt többször fontos és sürgős táviratok szenvednek késedelmet. A távirattörölődásokat jórészt a hosszúság s terjedelmes hivatalos táviratok okozzák, melyek pedig frásban is elintézhető volnának. Ennek elkerülése érdekében rendelet jelent meg, hogy a hivatalos körök a távirát csak is halaszthatatlanul sürgős ügyekben vegyék igénybe s ilyenkor is rövid szövegezésre törekedjenek.

— **A katonaköteles tanoncok felszabadítása.** Ujabban kibocsátott min. rendelet értelmében mindazoknak az iparos és kereskedőtanoncoknak tanidejét, akiknek tanviszonya a tanoncszerződésben megszabott időtartam lejártá előtt a háború ideje alatt

katonai szolgálatra való bevonulásuk követelésében, vagy pedig azért szünt meg, mert a munkaadó katonai szolgálatra való bevonulása miatt vagy egyéb okból üzletével a háború tartama alatt felhagyott, befejezettek kell tekinteni, ha a tanoncvizsga lényeges megszűnésének időpontjára a szerződészerű tanidőnek legalább kétharmadrésze lelet, vagy ha a tanonc e minőségben ugyanabban a szakmában legalább huszonegy hónapot töltött. Ez esetben az iparhatóság az előírt bizonyítványt a tanonc részére kiállítani köteles.

— **Népesedési statisztika.** Kotor községben 1915. év folyamán született 137 gyermek. Haláleset 113 jegyeztetett, szaporodás tehát csak 24, mely szám 200% apadást jelent. A szülöttek közt van: 6 iker, 2 halva született és 12 törvénytelen. A halál oka: veleszületett gyengeség 8, görcsök 28, gyermek aszály 11, bélszéklet, szamarhurut 1, vörheny 2, tüdőgyulladás 4, tüdőgümőkór 36, guta 2, aggkori végméregelés 13, egyéb rendes halál 1, külső okok: harctér 4, Murába fullás 1. — Elszomorító jelenség, hogy a halandóság legnagyobb mérvű az 1—15 éves gyermekek között: 54%, s a tüdővész pusztítása 32%. Házasság 4 esetben kötött.

— **A gazdaközönség figyelmébe.** A gazdaközönség tavaszi vetőmag szükségletének biztosítása végett a földmivelésügyi miniszter elrendelte, hogy minden lörvényhatóság területén néhány ellenőrző bizottság alakítsák. A vetőmagszükséglet — a teljes vételár egyidejű lefizetése mellett — január 14-ig ehhez a bizottsághoz kell bejelenteni, amely aztán a magvak megrendeléséről és szállításáról gondoskodik. A vetőmag vételára métermázsánként: tavaszi buza 50 K, árpa 42 K, zab 38 K, cinquantin tengeri 40 K, közönséges tengeri 37 K, köles 60 K, bab 55 K. De ebben az árban nincs beleszámlálva a szállítási költség, amely szintén a megrendelőt terheli. Zala megyében a megrendeléseket a Vármegyei Gazdasági Egyesület címére kell küldeni Zalaegerszegré.

— **Pénzügyőrök fogják felkutatni az elrejtett gabonakészleteket.** A hivatalos lap a kormány 4394. M. E. sz. rendeletét közli, amely felhatalmazza a pénzügyminisztert, hogy a különböző kormányrendeletek ellenére be nem jelentett, elrejtett, vagy eltitkolt buza, rozs, kétszeres, árpa, zab és tengeri, valamint az ezen gabonanemükből előállított liszt és dara, továbbá bab, borsó és lencse, végül a repcemag, lenmag és kendermag-készleteket a pénzügyőrséggel felkutatassa, zár alá vétethesse és lefoglaltathassa. Egyúttal felhatalmazták a pénzügyminisztert, hogy a rendeletek megszegésével forgalomba hozott árakat lefoglalhassa, az ország határára át való kivitelének megkísérlését pedig a pénzügyőrséggel megakadályoztassa. A pénzügyőrség tagjainak erre vonatkozó juttatásait a pénzügyminiszter állapítja meg.

— **Humánus rendelet.** A honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Bizottsága a napokban igen humánus rendeletet adott ki a lörvényhatóságoknak. Megállapítandó azok a kivételes esetek, amelyeknél beigazolást nyer, hogy tényleges szolgálatot teljesítő katonának családtagja, a családfenntartó bevonulása következtében oly helyzetbe jut, hogy támogatására feltétlenül rászorul. Ez eset-

ben az illető családtag a nem tényleges állományú katonák családtagjait megillető államegélyvel egyenlő mérvű hadisegélyben részesíthető. A jogosultak összeírása most folyik.

— **Ez az igaz!** Így kiált fel minden cszabajos, midőn a Feller-féle »Elsafnid« megszabadítja fájaldalmaitól. — Sok orvos ajánlja csusz, köszvény és neuralgikus fájaldalmaknál és ajánlatos 12 üveget bérmentve 6 koronáért hozatni Feller V. Jenő gyógyszerésztől, Stubica Centrale 124 sz. (Zágrábmege). — Érdekes köszönőlevelet lehet olvasni az »Elsafnidnak« égési sebek, zuzódások, daganatok és kificamodások esetében tapasztalt hatásáról. — Sok dicsőítő nyilatkozatot hallani a hashajtó Feller-féle »Elsapilulákról« melyek 6 doboza bérmentve 4 K 40 f.

— **A háború.** Nagy lendülettel folynak tovább a világháború hullámai. Ezúttal a montenegrói harcszintér van beállítva a világháború fókuszába. A feketelelkű Petár után a világ legnagyobb pumpolójának, Nikitának, az országára került a sor. A leszármolás vele folyik most. Amit a kecskepásztorok királya elbizakodottságában lehetetlennek hitt, megtörtént: hős katonáink 3 napi kemény küzdelem után a meredeken emelkedő s megerősített 1700 m. magas Lovcsent bevettek, utána Berone, Nyegus elfoglalása után maga a »világváros«, Cetinje, a hős crnogor király óriási rezidenciája is birtokunkba került. Ez a nagyjelentőségű esemény e hó 13-án történt. Hogy mi következik ezután, nem nehéz megjósolni. Az aiaapon kizehéztelt crnogorcok nyugodtan megadják magukat. A knez szépen el fog illanni s menedéket fog keresni és találni szépséges lányának, Elenának védőszárnyai alatt hozzá méltó partnerjének, a hatalmas Viktor Emanuelnak oldalán. D' Annunzio majd hőskölteleményben fogja megzengetni azt a páralanul hős futást, amit ez a kalandor kiváló dinasztijával a fekete hegyek zugaiból rendez. Aki a Balkán-háborúban az első ágyut elsütötte, számot tarthat ennek a fényes haditeltnek megörökítésére is. És D' Annunzio méltó módon fogja ezt a nagy kérdést megoldani.

— A másik nagyjelentőségű esemény Galipoli félszigetén játszódott le a múlt héten, ahonnan az angolok a törökök Sedil Bahr elfoglalásával véglegesen elűzték. Ezzel a Dardanellák ellen indított háború az antantra nézve csúfos véget ért. Az angolok és franciáknak 300 ezer derék harcosa maradt ott, anélkül, hogy Konstantinápolyt még csak láthatták volna. — Hasonló sors kínálkozik az antantnak Szalonikinál is. Itt a harc még nem kezdődött, de már nem sokáig várát magára. A központi hatalmak részéről óriási felvonulás történik, aminek támogatására majd szolgálni fog az a 100 ezer török katona is, akik a Dardanelláknál felszabadultak. — Győzedelmet arattak a törökök Mezopotámiában is, ahol Kut el Amaranál alaposan elverték az angolokat. Az angolok vesztesége 3000 halott. — A tengereken is nagy veszteségek érték elleneségeinket. Az Edward VII. angol csatahajó aknára futott s Sedil Bahrnál is egy nagy csapat szállító hajó merült el a tenger hullámaiban. — Az oroszok Beszarabiában tovább folytatják ötletes offenzívájukat. De úgy Toporane mellett, mint a Strypa mentén hiábavaló minden erőlködésük. Tama-

dásaik egymásután omlanak össze katonáink hőies védelmében. Az oroszoknak ez az offenzívája új év óta 50 ezer emberükbe került. De Cernovicot mindenképen birtokba akarják venni! — Az északnyugati harctéren is mozognak a németek. A Massigensnél folyó sikeres harcok szólnak erről s Nancy ostroma, mely rövid időn belül el fog esni. Onnan Páris csak egy pár kilométer. Érthető tehát a franciák izgatottsága, mely könnyen lobbanó hevülékénységüket egy kissé ismét lelohasztja.

— **Tanítók önkéntesi joga.** Az új védtörvény óta sor alá került tanítók közül csak azok részesülnek a póttartalékos kedvezményben, akik oly vidékeken tanítanak, ahol a tanítók sorában nagy hiány mutatkozik. A mozgósítás alkalmával, amikor a tanítókat behívták tényleges szolgálatra, a póttartalékos kedvezményről lemondtak, és az egyévi önkéntesi kedvezményben részesültek. Az ily önkéntesek egyévi tényleges szolgálati idejébe beszámítják a békében kitöltött első katonai kiképzés idejét, továbbá a háború alatt mint póttartalékos teljesített szolgálati időt, vagyis azt az időt, amíg az önkéntesi kedvezményt el nem ismerik.

— **Nyomatványok áremelése.** Az osztrák és magyar papírgyárosok január elsejével újabb 30%-al emelték a papírárkat. Ezzel a háború óta beállott papíráremelés meghaladja a 130%-ot. Ezenkívül nagyban megráduáltak a nyomtatványok készítéséhez szükséges összes anyagok és a munkások is háborus pótlék címen magasabb fizetésben részesülnek. E kényszerhelyzetből kifolyólag a vidéki nyomdatulajdonosok is elhatározták a nyomtatványárak emelését.

— **Jó ötlet** ezekben a drága időkben, ha frissítő, jóízű és szomjúságot oltó házi italokat csekély költséggel otthon készítenek. 100 liter házi italt (ananas, alma, málna stb.) bárki készíthet. Az alkatrészek ára pontos utasítással bérmentve K 4.50 utánvéttel. Öt adagnál egyet ingyen hozzácsomagol Grolich János Agyal-drogériája, Brünn 618 sz. Morvaország).

— **Augusztá naptár** a legjobb magyar írók almanachja. Jövedelme a Nemzet Háza rokkant-otthoné. Szépirodalmi részét írta: Bálint Lajos, Bede Jób, Bíró Lajos, Drasche-Lázár Alfréd, Faragó Jenő, Hajdu Miklós, Hájó Sándor, Hevesi József, Hervay Frigyes, Ignóty, Kosztolányi Dezső, Kozma Andor, Krúdy Gyula, Lakatos László, Lázár Miklós, Márkus Miksa, Molnár Ferenc, Nádas Sándor, Pekár Gyula, Porzsoló Kálmán, Révész Béla, Sebők Zsigmond, Szini Gyula, Tormay Cecília, Vajda Ernő. Az Augusztá naptár ára 1 korona. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában, vagy az Augusztá-Alap központi irodájában (Budapest, Károly-körút 3.) Portóköltésig 20 fillér, ajánlott küldés esetén 45 fillér mellékelendő. Mindenkinek szüksége van naptárra. A legjobb naptár az Augusztá Naptár. Mindenki vegye meg, mert ezzel rokkant hőseinket segít!

## Szerkesztői üzenet.

Sostarich Lajos Zagreb. Semmiféle fizetési kötelezettsége nincs a hír közléséből kifolyólag. Ha áthelyezésre előnyös, gratulálunk hozzá.

„Orosz fogságban.“ A tárcát jövő héten hozzuk.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržanja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

# MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povuđiljivi list za pak  
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Predujstna ošna je:

Na celo leto . . . . K 10—  
Na pol leta . . . . . 5—  
Na četvert leta . . . 2-50  
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i tu računaju.

Odgovorni urednik:  
**ZRINYI KÁROLY.**

Surađnici:  
**PATAKI VIKTOR i SRÁY FERENCZ.**

Izdatelj i vlasnik  
**STRAUSZ SÁNDOR.**

## Naše čete ulazile su u Cettinje. Veliki zgubiček rusov.

Velike bitke na bukovinskoj granici i u Bessarabiji. - Zbog štelinge su u Englezkoj nemiri. - Petstojezer kvadrat kilometrov prostorinu su naši neprijatelji do vezda izgubili. - Šturma na Lovčen brĕg. - Slavno napreduvanje u Montenegro. Najvekši špot cĕloga boja. - Dardanelle.

### Āak stojimo na bojnomo polju?

(M. J.) Kaj se taborske politike tiĕe, osobito dvĕ glasi su znamenite, od koje smo telegramme dobili u prošim tjeđnu. Prvi događaj je, da su englezki i francuzki vojniki polovili u Salonikiju konzule, tojest izposlenike Nemškog, Austria-Magjarskog, Turskog i Bulgarskog orsaga, nadalje sve njihove činovnike i druge k ovimi orsagi spadajuĕe državljanine s familijom skup, pak su je u Švajcarsku odpeljali na morju. K tomu naši neprijatelji nikakov juš nesu imeli, ar je Saloniki grĕki varas.

Ali kak nigdar, tak i vezda englez, pak francuz nikaj nije dal na kontrakte, koje su si u Europi države med sobom sklopile. Zbog ovoga čina su sve države, koje ne vodiju tabora, a osobito Grĕka rĕĕĕ podigle proti tomu činu Englezke i Francuzke.

Drugi znameniti glas dohadja iz Englezke. U glavnim varašu Englezke, u Londonu je orsaĕko spravišĕe izreklo, da budu u Englezkoj na štelingu pozvali svakoga neoženjenoga mužkarca, ar trebaju vojnike za dopunjenje svojih šeregov, izmed kojih su vnogi i vnogi na bojnomo polju opali, a k tomu trebaju vnogo vojnikov u Egiptom, gde su se stanovnici turĕini pobunili proti Englezu. Englezka raĕuna, da bude 600 jezer vojnikov dobila putem štelinge.

Zbog toga novoga zakona su veliki nemiri u Englezkoj, kajti do vezda je samo on vojnik bil, koj je hotel. Osobito u fabrikah delajuĕi mesterski ljudi i težaki su se podigli proti tomu zakonu. Tri ministrisu taki svoja mesta ostavili i ministarsku stolicu ostavili. Šeststojezer vojnikov bude jim malo hasnilo. Osobito pak, dok budu se ovi regruti navĕili muštrati, pak s puškom baratiti, do ti ĕas budu još pošteno biti i budu još vnogo izgubili. Moremo iz toga videti, da njihova assentacija na tabornikakov upliv nema. Nasuprot englezko težaĕko puĕanstvo, koje niti do vezda nije bilo za tabornik, bude još bolje proti taborniku.

Glasi za mir med europskim narodi se svaki den bolje i bolje ĕuju. Mir bi se

vre sklopil, ako rus, englez, francuz, pak talijan, koji su tabora izgubili, nebi se sramovali, da su biti bili. Jeden ĕas budu ovi probali, da bi od njih odzete zemlje nazaj dobili, ali ako budu vidli, da se to nemre pripetiti, ar jim naša vojska nedopusti, onda budu za mir prosili. Gĕa bude to? — to bi samo gospodin Bog povedati znal.

Naš i naših saveznikov dobiĕek je do vezda petstojezer kvadrat kilometrov zemlje. Toliko smo mi od naših neprijateljah odzeli. Na tem prostoru živi 35 milijunov ljudstva. —

Naši neprijatelji imaju u ruki iz nemške zemlje 1000 kvadrat kilometrov, a iz naše Galicije 4000 kvadrat kilometrov. Tak neprijatelj ima svegaskupa 5000 kvadrat kilometrov od nas, a mi i naši savezniki imamo u naših rukah od njih petstojezer kvadrat kilometrov odzetih zemljah. Da je med petjezer i petstojezer jako velika razlika, to i svaki mali dijak zna.

Kaj se bojnomo polja tiĕe, u prošim tjeđnu je nam i našim saveznicom opet sreĕa poslužila. I to u sledeĕem:

Pri Salonikiju se je do 200 jezer englezkih i francuzkih vojnikov skupzišlo. K njim su se pridružile i one srbske ĕete, koje su pobeći mogle iz Srbije. Ovim je ĕili, da naše, nemške, bulgarske i turĕinske šerege preobladaju, pak Srbiju iz naših ruk odzemeju. Pokenhdob jih je premalo k tomu u Salonikiju, tak su iz mislili, da bi rus opet poĕel navaliti pri Bukovini na nas, ar bumo onda prisiljeni našu vojsku iz Srbije vun potegnuti, pak u Bukovinu na pomoĕ poslati. Ali to nam nebude treba napraviti.

Rus je zbog toga 23-ga decembra offenziju, tojest navalu poĕel proti nam pri Bukovini kre vode Stri i Kormin zvane, a za pet dni pri vodi Stripi. Rus je mislil, da bude prek našega fronta vđrti mogel i našu vojsku do Karpate nazaj porinuti. Gĕa su vidli, da nas nemrejm prevladati, onda su 1-ga januara na 140 kilometrov dugom frontu pri Buĕacu i Visniovciku opet navalili na našu vojsku.

Nigdi nesu mogli dobiti i naše šerege nazaj porinuti. U 17 redih su pustili rusi

svoje ĕete proti našimi honvĕdi, koji su je do svoje jarke pustili, a onda postrelali. Rusi su od 23 ga decembra više, kak 50 jezer vojnikov izgubili a nikakvoga ĕilja nesu dostigli. Malo vezda henjaju bitke na tem mestu, ali misliti je moĕi, da rus nebu popustil s navalom, ar on nikaj ne špara svojim vojnikom. Njemu je svejedno koliko goder izgubi iz svojih šeregov. Ali po malem budu i njemu falili oni vojniki, koje je na mesnicu gnal, kak mu faliju i oni, koje je lani u zimi pri Karpatih izgubil. Nasuprot tomu naši i nemški oficiri paziju na svoje vojnike i za to, ako nije treba, nepošiljaju jih u pogibelj.

Pri Salonikiju još nesu naši poĕeli iztirati vojsku neprijateljah, ali se vre približuje naša, nemška, bulgarska i turska vojska prama Salonikiju. Naši replani vre letaju ober francuzkih englezkih šeregov i bombe pušĕaju na nje. Kak nam je poznato, naša vlada je naredbu dala vun, da se s kruhom šparati mora i zbog toga svaki mora javiti, kuliko melje ima doma pri hiži. Kruha pak svaki samo poljeg cedule more dobiti pri peku, ili u oštariji. Ove cedule su vre u Budapešti rezdeljene. Da je vlada ovu naredbu izdala, tomu je zrok ar mi moramo hraniti i Austriju, pak i Nemšku, gde nerase tuliko živeža, kak pri nas. Hvala budi Bogu, naš orsag je tak bogat da imamo za se i za naše saveznike dosta žitka. Ali treba i naprej gledati, ar neznamo, kakva bude letošnja žetva? Naše neprijatelje budeno samo onda preobladati mogli, ako nam svakdašnji kruh nebu menjkal. Ljudstvo dosta penez ih u vezdašnjem vremenu pri hiži, ali s penezu se nemremo hraniti i najesti se ako nam polje nebude dosta žitka dato. Zbog toga je treba šparati s kruhom, pak s kolaĕom U Budapešti niti u gostonah, niti u kafanah vre nikomu nesmeju kruha dati za nikakve penez bez cedule. Najviše jih sobom nese u svojem žepu kruha k kavi, ali k kakvom drugomu jelu.

Vezda je u vsem hasen orsaga prvo, sve drugo moramo na stran deti! Samo tak budemo mogli naše neprijatelje do kraja preobladati i do mira dojt.

**Najnoviši glasi iz bojnog polja.** Iz Konstantinopolja su došli brzjavi, da su francuzi i englezi previdli, da nemreju niti na suhoj zemlji do Konstantinopolja doći, pobjegli su iz otoka Gallipolija na svoje morske ladje, pak se odpeljali. Ostavili za sobom mnogo vojničke sature, štuke i drugoga blaga u velikoj vrđoosti. Izgubili su ovdje do trijezer vojnikov, ar su jih turćini pred sobom tirali na morske ladje. Ov sramoten bég je veliku radost zrokuval turćinom i nam, ar turska vojska more nam pomoći pri Salonikiju. Ova turska vojska broji 200 jezer vojnikov.

Drugi dober glas je, da su 10 ga o. m. naši šeregi prevzeli su vu Črnogori Lovćen zvani 1759 meter visoki brég, koj ober glavnog varaša Črnogore, Cetlinje leži. Tu smo odzeli 26 štukov od čnogorcov. Vezda je put sloboden do glavni grad, koj bu za malo vréme vu naše ruke opal.

### Najnoviši dogodjaji od boja.

**Najvekiš špot i sramota čeloga boja.** Iz Gallipoli polotoka i s Dardanelle do kraja su se pobrali englezi i francuzi, kak to Enver paša turski soldački minister javi: S božjom pomoćjom pretirali smo neprijatelja i Sedil Barba i tak lani februara 19-ga početi juriš na Dardanelle pošljivo se je dokončal. Barem Churchill englezki minister lani juniusa 5-ga tak je govoril vu orsačkim saboru, da samo još nekoji grm i trn je naputu i ako to iz puta pospraviju, Dardanelle su njihove. Ravno takov gizard govor je i septembra meseca držal, kad je naprč prejavil, da veliko slavno bitku budo zadobili, naprotivno ravno onda su jako biti bili.

Kak veliko veselje imaju sad nad tem turćini, ravno takov špot i sramota je francuzom i englezom, najmre pak rusi se grizeju od šerđitosti. Rusi vu ovim velikim boju najvekiš cilj su imeli, da jim Konstantinopolj i Dardanelle morski klanjec vu ruke dojde, da su i nas šteli zgaziti i to je samo jedan cilj bil tomu, da po suhi zemlji prek nas i prek Balkana moreju svoje čorde pelati proti Konstantinopolju. Dve sto lét podjednoma senjaju rusi od Konstantinopolja i kad denes vidiju zbite francuzke i englezke šerege iz Gallipoli i Dardanelle, moreju si premišlavati, zakaj bi dalje boja tirali, ako nemore Konstantinopolj njihov biti. Sad već nĕmaju cilja dalje vojvovati. Rusi su dovezda zgubili Rusko-Polsko, zgubili su sedem—osem milljun soldata, potrošili su na čeli boj trideset milljardov rubelov, ali za to sve njim je nĕ žal bilo, to je njim sve premalo, samo ako bi Konstantinopolja bili zadobili. Ali tak? Sad već samo tak vojuje, kak on kurtaš, koj beži za zgubljeni penezi. Denes bi rusom i to dosta bilo, ako bi nazat mogli zadobiti Rusko-Polsko.

— **Minul i prestal je viher.** Nekoji dan prestali su rusi šturmati pri Strypa vodi takodjer i na bessarabinskim frontu, samo još na Toporouc njih bolj zub, gde još i denes s čelom moćjom vdiraju na naše pozicije, ali gde su ravno tak svaki dan biti i nazat pretirani, kak i predi štĕm, da su prestali vdirati na čelim frontu, nesmemo zato tak misliti, da rusi već nebudo dalje vojvovali i šturimali na naše pozicije. Sad samo zato su postali na jedno

kratko vréme, jerbo poleg velikoga zgubička odnemogli su i sad moraju čakati, doklam friške rezerve dojdeju skojemi spunili budo opet nazat regimente i onda još jednut s čelom moćjom se budo hitili na naše pozicije. Ali mi je pripravno budemo čekali i ravno tak nazat budo zbiti, kak su i do vezda bili. Rusi još podjednoma toga političnoga cilja imaju, da morebiti itak nagovorili budo ili pak presilili Romaniju, da se knjim preklopi. Svrho toga su započeli novu ofenzivu na bessarabinskim frontu, na romanski granici, taj cilj nemoreju rusi iz glave vun pustiti. Da toga cilja postigneju, opet moraju friške i divje čete iz Azije sim navoziti pred naše i nemške štuke. Siromaski turkستانski strelaci još jih ga nekaj je, koji smrt budo morali prednesti za cara.

— **Berane i Lovćen.** Naše čete od Berane na sever pri Bioci stojiju, koje mesto od Lim potoka na ishod deset kilometrov dalko stoji od Berane. Da su naše čete do sĕm mogle doći, morale su po meter glibokim snegu hoditi, vnego bregov i grab preplaziti i sдобриh pozicijah črnogorce iz bregov pretirati. Tak su počistili naši od Lim potoka ishodno stranju, tijam do Bioc. Sad na lim-majkovacim frontu s jednačila se naša linija i sad na ovim frontu napredujeju naše čete. Ovaj front je naj teži vu čeli Montenegri, ali itak moraju po ovi liniji dalje proganjati neprijatelja, ako ga dalje na jug hoćeju stisnuti. Svrho ovoga cilja pri Majkovacu dan i noć terpiju kanonerske bitke.

Na zapadnim kraju vu Montenegri takodjer trajaju bitke, to pak tuliko zlamenuje, da naši pomalem napredujejo na Lovćen brég, kojega strahovitno strĕlaju dan i noć sa najvekiših štukov. Naši vitĕzi sad budo pokazali, da kaj je svĕt tak mislil, da nigdar to nebude moguće, sad naši vitĕzi budo to napravili, jerbo magjarski soldat nepozna ovu rĕč, nĕje moguće.

Na Lovćen bregu su naj jaksii šanci i festungi, koj ovoga brega ima vu rukah, njegva je čela Črnogora. Naši vitĕzi budo pokazali, da i na Lovćen brég moreju splaziti.

**Dardanelle.** Na Gallipoli pol otoku nĕga više neprijatelja. Turski šeregi još pred božićom su iz pol otoka serdinke francuze i engleze vu sarosi kotlinu natirali. Pri Dardaneli potlam kak su se turćini vu boj pustili, samo menjše bitke su bile. Englezi i francuzi nĕ su šteli odkraja osbiljno vu Dardanelah klanjcu vojvovati i samo na veliko prošnju Rusije su počeli proti Konstantinopolju vdirati. Lani februara 19 ga su počeli neprijateljski štuki tam pokati. Jeden mesec su strahovitno strĕlali na turske pozicije i marcius 18 ga su šteli predrti turskoga fronta, vu ovi bitkah englezka i francuzka flotta skorom čela se je vuništila. Po ovi strahovitnem zgubičku francuzi i englezi ostavili su šteli Dardanelle, ali rusi su opet strogo zahtĕvali i grozili su se, da nesmeju ostaviti morskoga klanjca, neg dalje moraju tirati boja proti Dardanelam.

April meseca su počeli soldačiju na pol otok spravlati i ove bitke skorom osem mesecov su trajale. Englezi sami valujeju, da do decembra 11-ga blizu dvĕsto jezer vojnika su zgubili vu mrtvih i pležeranih. Francuzi još i od toga su više zgubili Enver paša oktobra meseca neprijateljskoga

zgubička na pol milljun račun. Potlam su još tri meseci minuli, još vekešega zgubička su imeli i konec je to bil, da su englezi i francuze dokraja vun zbili iz pol otoka.

Antanta najlepše ladje kak je naprimer Bouvet, Afrika i Iresistible i jeden čeli šereg menjših ladjih se počiva vu morju ili pak su tak spotre, da više vu ovim boju je nebudo mogli nucati. Majuša prve dane su prve nemške podvodom plivajuće ladje došle vu Dardanelle i počele su neprilike delati englezki i francuzki flotti. Majuša 25-ga i 27-ga potopile su Triumph i Majestic englezke taborske ladje, potlam pak Agamennon ladju i poleg toga takov strah je nastal vu francuzki i englezki flotti, da su više nĕ ufale vu Dardanelle iti. Od potlam su pri Lemnos i Tenedos otoku stale i samo negda-negda su probale iz postajališća vun iti. Augustuša meseca veliko pomoć je flotta dobila i od potlam na tri fronti su vojvali proti turćinom.

Turska ofenziva počistila je puta koj vu Konstantinopolj pela. Vnogo kanonov i municije su dobili od nemcov i odnas i za kratko vréme, decembra 18-ga i 19-ga neprijateljli sprazniti su morali Anaforta i Ariburnu. Turćini vu ovi bitki nezmerno svakojačkoga blaga, štukov i municije su zaplienili. Samo još Sedil Barna zvano mesto je ostalo englezom i francuzom vu rukah, ali vitežki turski šeregi i odovud su vun zbili neprijatelja i sad su Dardanelle opet slobodne.

Hamilton englezki general još septembra meseca je telegrafiral dimo naj mu petdeset jezer vojnika pošleju napomoć i on za kratko vréme zadobi Konstantinopolja. Pomoć nĕ su mo poslali, neg mesto toga su turćini pri Suvalko tak zbili engleze, da su prek petdeset jezer vojnika kvarni bili. Po ovi strahovitni bitki englezi već su nĕ mogli nikud, nikam makar bi vezda triput petdeset jezer više soldačije bilo došlo na pomoć. Ovu falingu englezi već su nĕ mogli popraviti i decembra meseca odlučili su, da sprazniju pozicije vu Anafortu i Ariburnu.

Engleze je strahoviten špot postigel i sad poleg toga na glas su počeli kricati, da još su nĕ pustili iz ruk Dardanelle, jerbo vu rukah imaju još Sedil Bahrt festunga i odovud moreju opet novu akciju započeti i ovdje moreju paziti, da turske ladje nebudo mogle vun iz klanjca na odprto morje.

Englezke novine već su tak pisale, da englezi iz Sedil Bahrta drugi Gibraltar napraviju i zanavĕk jim vu rukah bude i štĕm gospodari ostanaju Serdinašnjemo morju.

Komaj za tri tijeodne potlam, već su englezi na glas dobili, da iz toga drugoga Gibraltara, tojest iz Sedil Bahrt festunga ravno su tak morali englezi i francuzi špotljivo vujti, kak iz čeloga Gallipoli pol otoka.

Razmi se, da englezi nećeju prepoznati ovaj špotlivi i sramoten pobeg, neg štĕm se zgovarjaju, da zato su ostavili Gallipoli pol otoka, jerbo sad drugdg još bolje nucaju soldačiju, kak tam. Turski plien kaže, kak su se englezi i francuzi iz Gallipoli pol otoka se pobrali. Englezi i francuzi sve šatore, nezmerno svakojačkoga blaga, stroška i municije su ostavili turćinom za tringeld. To pak su brčas nĕ jako dobra ostavili i radi bi bili sobom odpeljali, ako bi vreme na bili imeli.

Turska prijava ovak glasi: S božjom

pomoćjom pretirali smo neprijatelja iz Gallipoli pol otoka i s vun onih mrtvih, koji okolo Sedil Bahra leziju, néga više neprijatelja na Gallipoli pol otoku. One čete, koje su se né stele dati vloviti i do morja su odbejzale, naši štuki su je vunistili. Englezi i francuzi strahoviten zgubiček su imeli. Vnedelju popoldan je počel neprijatelj vun retirirati i okolo polnoći već ga niti jednoga né ostalo na pol otoku. Englezi ravno tak, kak i pri Anafortu i Ariburnu vno go stroka, municije i svakojačkoga druga bлага su ostavili za sobom. Kuliko smo zarobili i kuliko zme hki štukov smo dobili, to još neznamo i samo za par danov budemo mogli od toga glas dati, kad jedanput sve preglednemo i preračunamo. Gallipoli je opet naš, kak je i bil.

**Spričavanje dobrih prijateljah.**

Piše se nam leto Devetato petnajsto, Dobili smo glasa Z tužnog bojnog polja.	Vubila je mene Jedna ruska kugla, Koja mi je ram vu Moje srce vđria.
Sabol Martin zvani, V Brodu pokopani, Srbija nemila, Njega pokosila.	Nebum mogel žena Tebe već videti, Kčerciku jedinu Vu ruke prijeti.
Nije mislił on to, Niti senjal ono, Kaj je moral vmřti Vu toj Srbskoj zemlji.	Već se namo nigdar Više spominali, Niti jen drugoga Lěpo pogledali.
On se je spričaval, Zenicu vuzaval, Za sineka viknul, Oči svoje stisnul.	Svaki den plakati Njive žene vidim, Srce mi boli, da Nemrem pomoći jim.
Sestrice i brati Njega su vuzvali, Japek i mamika Zuhko se plakali.	One nadu mogle Svęćice vužgati, Grobi su predalko Do njih putovati.
Već se namo više Nigdar spominali, Nit jeden drugoga Milo već vuzvali.	V cirkvu radi išli, Bogu se molili, Nit jedan drugoga Kaj najlepše znali.
Moje mlado tělo V grobu je posehlo, V Brodu pokopali, Za me nate znali.	Nejdu već vu cirkvu Boga se moliti, Ar su v tudjem mestu S zemljicom pokriti.
Tam vu mestu malim, Vu Vidovskom selu, Tam sam si ostavil Zenicu povoljnu.	Ženice ljubljene, Zdvoyiti nemojte, Neg za vaše pare Bogu se molite!
Ja vam nemrem više Tu na pomoć biti, Ar vu hladnim grobu Moram počivati.	Daj jim Bože mir i Pokoj vekivečni! Svetlost vekivečna Naj jim navěk sveti!
Ja vam lěpo hvalim Na vašeg aldova, Molite se za me Gospodina Boga.	Da se veseliju, Raja vužavaju, Boga skup dičiju, Slavu mu pėvaju!
Naj mi lehka bude Ta črna zemljica, Više nate vidli Moja tužna lica.	Na grobu bu zrasel Klinčec rožmarinski, Za znak, da počinu Sini medjimurski.
Vezda ja vuzavam Pajdaša njegovoga, Berlenica Pereca, V Ruskoj vatrelenoga.	Opet ja spričavam Ženice ljubljene, Koje ste vu boju Pareke zgubile.
Tužna Ruska zemlja, Kaj si vučinila? Moje mlado tělo Naglo je si skrila.	Idte k svetoj meši, Bogu se molite, I dečicu svojju K sebi prigrlite.

Koje vi imate,  
Bogu je aldujte,  
I v milosti Božjoj  
Srećno odhranite.

Felsővidfalva. Vinczetics Agata.

**Lovčen.**

Vu čelim boju jedna najvažneša stvar je, da smo Lovčen brega zavzeli. Ovaj 1700 metrov visoki brėg ober Cattaro stoji i tak je bil svakojačkami tvrđovinami i sancio objačeni, da naši neprijatelji né su mislili na to, da nam gda vu ruke dojde. Ovaj brėg branil je Črnogore glavni varaš Cetlinje. Tri dni su naši šturmalı nanjega i na tretji dan je već propal. Jako strven brėg svakojačkami baščami i s najnovęšeme štuki je bil naperjeni, pak itak né je mogel duže se deržati, kak tri danov. Naši kanoneri, pešicki i marineri skup su šturmalı brega i za istinu ove tri dane čudo su napravili. Dvajstihes štukov su zaplileni na Lovčen bregu, s med kojih nekoji su bez falinge ostali i odmah su je mogli proti neprijatelju obrnuti.

Sad je sloboden put proti Cetlinje glavnomu varašu, koj za nekoji dan takodjer propal bude. Nikita, ako je još né odisel, bormeš žurno se bude moral iz orsęga vun pospraviti, jerbo vuska bude njemo Montenegro, koja za kratki čas ravno tak bude nam čela vu rukah, kak je Srbia.

Tri dni i tri noći su naši plazili na strven brėg. Jedna šturma, za drugom je došla. Na sve strani črnogorci jako dobre pozicije su imali iz kojih je s bajonettami bilc treba je vun zbiti. Črnogorci svako poziciju do zadnje kaple krvi su branili. V tork se je počela zadnja šturma proti špici, koju su takodjer šturmam zadobili.

Kak su Lovčen brega zadobili, odmah su po Nyegus-Budna liniji proti Cetlinje glavnomu varašu se počeli rezvijati seregi. Jedna četa od Cetlinje na sever stojeće brege je zavzela, druga pak 1560 metrov visokoga Babjak brega. Tretja četa pak iz Lovčen brega pretirane črnogorce proganja proti Cetlinje. Najvekša bitka je pri Grahovi bila. Grahova od Lovčen brega na sever 30 kilometrov leži na granici, ovdı su naše čete sedemdeset vur podjednoma vu ognju bile, doklam su tamošnje brege počistile od neprijatelja. Iz toga se vidi, da naši na jedenput od tri krajov su isli vu Montenegro. Jedni od Cattaro i od Trebinje proti Cetlinje, drugi pak od Grahove proti Nikšica, drugi varaš vu Montenegri. Naša flotta pak je od morja strělala strahovitnami štuki Lovčen brega.

Lovčen je 1742 metrov visoki i né samo da kraljuje na Cattaro šupljivi, neg tak rekuć nad čeli Montenegri. Okolo Lovčena su četiri starinski »Cantoni« (varmegjije) vu kojih sami pastiri stanujuju. Na Lovčenu šesdesetpet zviranjkov je.

Lovčena su negda i francuzi imali, kad je Marmot general, knjez Raguze k Illyriji štel preklopiti Montenegro. Montenegrovci odmah su glas poslali, da niti jeden francuz nebude nogu na Lovčen brėg del. Črni brėg čerleni bude, ali od francuzke krvi.

Med monarkiom i Montenegrom 1851-ga leta je bila prva svadja za Lovčen brėg. Onda su se tak pogodili, da do 640 metrov visoku Austria-Magjarska dobi brega. II. Peter montenegrovski biskup, koj je za onu vręme vladar bil Montenegre, proti ovi pogodbi je bil i kad je naš odsvunašnjih poslov minister od Cattaro na Lovčen brėg vodećega puta tijam do Cetlinje štel napravili, biskup je opet proti tomu bil i néje štel dopustiti, da Montenegri tijam do srđca

puta presęćeju. Za biskupom je došel I. Danilo, kojega je već sama narav presilita, da puta tijam do Cetlinje da napravi.

Sad su već previdli črnogorci, da jako jim je potreben ovaj put, jerbo podjednoma su boja imali s turčinom i poleg toga samo od Cattaro su mogli municiju i stroška dobavlati. Pod Nikita kraljom je najvažneši nastal Lovčen. Talijani i francuzi štuke su poslali, skojemi su čeloga brega naperili. Tak talijani, kak i francuzi segurni su bili vu tem, da Austria-Magjarska nebude mogla prevzeti Lovčen brega i potlam, kak su štuke i municiju poslali, malo su se s njim brinili. Samo vezda su počeli široku giedati, kad je glas počil, da Lovčen je propal. Talijani francuze potvarjaju, da Lovčen je zato moral tak sletno propasti, jerbo francuzi su hitvalne štuke poslali, francuzi pak opet talijane kriviju, zakaj su od morja né branili brega i zakaj su né čete poslali na pomoć črnogorcom, koji su sad vu veliki sili bili.

Navadno je to već pri naših neprijateljih, da navěk jeden drugoga krivi, kad jim zločesto ide na bojnom polju, samo to nečęju prevideti, da tomu su naši i savezniki vitežki vojniki najveksi zrok.

**KAJ JE NOVOGA ?**

— *Prosimo predplate za novo ljeto ponoviti a stare duge nam s čim predi poslati.*  
Predplatna čena je od 1916. januar 1-ga :  
Na čelo leto . . . . . K 10—  
Na pol leto . . . . . » 5—  
Na četvrt leto . . . . . » 250

Pojedini broji koštaju 20 fillera.

— **Napređivanje bulgarcov vu Albaniji.** Iz Beraiba pišeju novine, da one bulgarske čete, koje su Elbassana zavzele od Tirane dvajsti kilometrov ležeću Suma zvano občinu su zavzele. Bulgarska četa poprilički trideset jezer vojnika ima. Pred Durazzom talijanske patrole zišle su se s albanci, koje bulgarci vodiju i vu bitku su se pustile.

— **Montenegro kapitulirati je štela.** Vu Parišu je takov glas, da Montenegro kapitulirati je štela, pred Austria-Magjarskom, ali Nikita niti čuti néje štel od toga i ravno zato se je čeli montenegrovski korman zahvalil. Vu Montenegri već je strahoviten glad i velika nevolja, jerbo naše pod vodom plivajuće ladje sve talijanske ladje, koje vu Montenegro stroška hočęju voziti, na morju potopiju.

Glas je došel od toga, da Nikita montenegrovski kralj, kak su naši strahoviten štuki iz Cattaro i od morja počeli Lovčen brega strělati, ostavil je orsaga.

— **Srbska soldačija vu Egjiptomu.** Englezi jako žurno voziju i skupljaju soldačiju vu Egjiptomu. Englezi su previdli, da vu Macedoniji nikaj nemoreju, najmre pak nikaj nemoreju pomoći Srbiji, vu Egjiptomu pak je već jako tešćiju, odlučili su, da ostajuću srbsko soldačiju vu Szuez spraviju, jerbo tam ji veksi hasen moreju zeti, kak na Balkanu. Dakle lehko se pripeti, da srbi se još na jednim frontu zidemo.

— **Juriš na Lovčen brega.** Montenegrovci javiju talijanom : »Lovčen brega već tri dana strělaju zme hki štuki od Cattaro i od morja.« Zato pak su to tak silno javili taljanom, jerbo talijani su obe-

čali montenegrovcom, da skup budo s njimi ov brég branili. Lovčen brég važna pozicija je Črnogori, jerbo on brani od Austrija-Magjarske Cetlinje glavni varaš, k tomu pak brani i Adria morje. Koj ovoga brega ima vu rukah, dalko na vno go kilometrov more kraljuvati na čeli okolici i na morju.

Na Črnogoru, črno novo leto je došlo. Koj ju je najpredi ostavil, to je Nikita bil, puno slabese duše človek, kak je Peter kralj. Petar je barem tak dugo ne ostavil orsaga, doklam su ga ně vun zbilii.

— **Kervave bitke na ruskim frontu.** Nekoliko danov su rusi mirni bili. Kad su si regimente spunili, odmah su opet s celom močjom počeli vdirati na naše pozicije. Na bessarabinskim frontu dvanajstoga januara čeli dan su kervave bitke trajale. Od kraja, kak je to već navadno, strahoviten kanonérski ogenj se započne. Po kanonerskim ognju dojde pešička šturma. Tak je i ov dan bilo. Rusi popoldan pet put jeden za drugim su išli na šturmu. Na večer ob deseti vuri još jedenput su probali, da nam fronta predereju. Zabada v su se mučili. Naši kanonéri i pešički sve šestput su je kervavo nazat zbilii. Negda su divjo morali pobeći, takov ogenj je curel nanje. Samo pred jednom našom divizijom prek osemsto ruskih mrtvih je ležalo. Najbolje pak se je skazal 93 pešički regiment i 30 i 307. honvédski regimenti. Rusi su ovaj dan opet vno go krvi zabada v preljali.

— **Vu Saloniki su spravili čete iz Gallipoli.** Vu jednim drugim članaku smo spisali, kak špottljivo i sramotno su morali englezi i francuzi Gallipoli pol otoka ostaviti, jerbo turčini i zadaje pozicije su jih pretirali. Sad je glas došel, da sve one čete, koje su jim još ostale na pol otoku, vu Saloniki su spravili. Međ ovami četami vno go indijskih kojenikov je, koji takodjer su već vu Saloniki na brég spravleni.

— **Talijanski položaj vu Albaniji.** Talijani opet su počeli soldačiju vu Albaniju spravlati. Talijansko zapovedništvo vu Valoni tak javi, da su ně vu najbolšim položaju i ravno svlho toga vešto pomoć prosiju od Cadorna zapovednika, koj pak je opet ně vu takvim položaju, da to prošuju nemore zveršiti. Talijani vu Albaniji jako su vu kritičnim položaju.

— **Petsto jezer kvadrat kilometrov i tridesetpet milljun stanovnika.** Lani januara prvoga samo pedseset i dva jezero kvadrat kilometrov smo imali neprijateljske zemlje. Neprijatelj pak je prevzel Elsas, Galiciju i Ishodno Prusko. Letos januara meseca pak tak stojimo, da s vun jeden mali falaček zemlje něma neprijatelj od nas nikaj, mi pak od neprijateljske zemlje petstojezer kvadrat kilometrov smo prevzeli. Proti tomu rus vu Galiciji ima četiri jezer kvadrat kilometrov, francuzi pak vu Elsas jezero kvadrat kilometrov. Na prevzeli zemlji tridesetpet milljun stanovnika stanuje. Vidi se iz toga što je zadobil boja. Kaj je to pet jezer kvadrat kilometrom. Antant od početka stēm se je zgovarjal, da mi smo bole bili pripravni, ali za leto ili poldrugo leto već bude videl svēt kaj budo napravili. No ravno preobrjeno stoji stvar. Antant niti za jedno leto něje mogel nikaj s kazati. Ravno ovu vrēme smo zadobili čelo Srbiju i Montenegro, turčini pak su tak antanta iz Dardanelle vun napokali, da mu više nebude vola ta ili po sreću.

— **3500 štukov i 800 jezer vojnika.** Kak petrogradske novine pišeju vidimo i mi, da rusi na bessarabinski front jako paziju i sad njega deržiju za naj važnešega. Naprimer jedne na pol službene novine ovak pišeju :

Na granici bitke jako su se rezvile i čela okolica jedno orijaško bojno polje je nastalo. Štuki tak hitro pucaju, kak bubnjar bubnja i na veliki dalečini stēpleju se oblaki od strahovitnoga strēlanja. Najvekša je bitka med Tarnopolom i med Trembovom, gde osemstojezer soldata vojuje s 3500 štuki.

Plezērani ruski oficiri povēdaju kad dimo dojdeju, da kak velike teškoče moraju ovdii preobladati. Ostrak-magjarski šereg ovdii takve dekunge ima, koje něje moći predrti. Negdi dvajsticetiri vrsti drotu imaju napetanoga, kojega mi predrti nemoremo.

Izbiļa rusi su se već mogli navčiti i prevideti, da naše dekunge nebudo mogući zavzeti, niti pak prek naših drotov dojtii.

— **Prehlade vrata** dadu se lako ukloniti sa oživljujućom cirkulacijom krvi. Krv, koja hitro i živo teče našim žilama, najsigurni je nas čuva od djelovanja hladnoće. To možemo postići samo sa unutarnjim ispiranjima našeg vrata sa Fellerovim oživljujućim atiseptičkim »E'za fluidom«. I kod već nastalih boli odstranjuju masaze sa »E'za fluidom« vrato boju, te ga se upotrebljava i za obloge. 12 boca šalje svuda franko za 6 krund ljekarnik E. V. Feller, Stubica, centrala br. 124 (Hrvatska). Preporučeno od mnogih liješnika. Daleko više od 100.000 zahvalnica, takodjer i za Fellerove blage tjerajuće »E'za-pilule«. (c)

— **Zakaj něma Romania dosta municije?** Bratianu romanskoga ministra su vu saboru pitali, da naj raztolnači, zakaj něma Romania dosta municije?

Bratianu odmah je odgovor dal i razložil je zakaj je to tak. Jedni su smiruna bunili Romaniju proti nemcom i proti Austrija-Magjarski i stēm su zaprli puta, da Romania od ovih državah dobi municiju. Da od antanta nedobi municiju, zrok je tomu to, da antant sam něma, najmre pak Russija něma, vu koju se jedni tak zaufaju. Iz toga moreju videti svi oni, koji vu boj hoćeju natirati Romaniju, da ji stēm samo veliki kvar dēlaju. Za kratko vrēme previdli budo svi buntari vu kakov položaj su natirali orsaga.

Moguće Romania bi već bila posluh-nula Russiju, ako na granici nebi stalo pol milljuna nemških i naših soldatov. Romania poleg toga niti genuli se nemre.

— **Car silom hoće zadobiti Cernovica.** Zadnje dva dni rusi si mrtve pokapaju. Na rusko novo leto, to je januara 14 ga bilo, car je opet na bessarabinski front došel i takvo zadoved je dal Ivanov generalu, da na svaki nač n mora Cernovica zadobiti, makar čeloga šerega polov'ca doli opadne. Rusko novo leto je minulo i Ivanov něje mogel carsko želju zveršiti, barem dan, na dan bez postanjka je tiral ruse na naše pozicije. Ali hvala Bogu naši vilēzi takve dekunge su napravili, vu kojih mirnu moreju čekati ruse, doklam malo bliže dojdeju. Kad za to vrēme dojde, sprožiju se mašinpuške i dečki tak strēlaju i tak dobro, da ruse predi doli pokosiju, kak do drotov

dojdeju. Vu Romaniji takov je glas, da rusi nebudo mogući ovdii ostrak-magjarsku liniju predrti.

— **Naše čete ulazile su u Cetlinje glavni varaš Montenegro.**

Varaša ně su bombardirali. Stanovniki su mirni. Ovaj telegram je došel. Kad smo već novine zaključili. Vu dojdūćim broju više budemo od toga spisali.

## Iz Južnog-Tirola.

*Pišem lista vu Čakovec, Naj ga čita megjimurec. Kaj delaju njegva deca, Vu Tirolu dalko d svēta.*

*Kada počne taljan biti, Z dvajstiosem centimetri, Drotu dostkrat prestrelili, Mi ga nazaj skrp svezali.*

*Ali hvala budi Bogu, Nit jednomu na škodu Drotu nazaj skup složili, I dalje telefonali.*

*Kada već štuki zgotovi, Vojsku si svu skupa spravi, Krikne! „Avanti subito!“ Al ne vidi pušku skrito.*

*Mašini puške se sprožiju I taljane pokosiju, Tak, da jen na drugom leži, Kriča: „Bože mi pomori!“*

*Koji pako zdrav ostane, On tak beži, kak bez glave Pušku sebe doli hiti, Gledi, gde se more skriti.*

*Pomolite se svi Bogu, Kaj nam da vu srbskoj slogu, Kaj brže s njom zgotovimo, I taljana se hapimo.*

*Mi ovdii dobro držimo, Vu Trient ga nepustimo, Vu zraku dostput zletava, Za Trienta si zdihava.*

*Dalko si taljan do toga, Kaj bi došel do Trienta, Ar je dobro objaćeni, S drotom sim—tam zaplečeni.*

*Kada srhom zgotovimo, I taljana se hapimo, Onda vudri po taljanu, Koj bu zgubil Venediku.*

*To sam spisal gor na bregu, Gde smo zdavnja već vu snegu, Ali zato sve trpimo Za Magjarsku domovino.*

*Dragi Bože i Marija, Daj nam brže svim skup mira, Koj se mogli zjediniti, Svaki k paru dimo diti.*

*S Bogom lépo Medjimurje! Dalko smo mi ve od tebe, Ufajuči se vu Boga, Kaj se još v čakamo toge.*

*Kaj se vu te povrnemo, To mi svi komaj čakamo, Bogu se svi zahvalimo, Faj još na svētu živimo!*

Na bojnomo polju. **Goricsánec Mihály** telegrafist, iz Murakiralja.

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA		
MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	36—
Rozs	Hrz	28—
Arpa	Ječmen	28—
Zab	Zob	28—
Kukorica új	Kuruza suha	26—
Fehér bab új	Grah beli	40—
Sárga bab	Grah žuti	40—
Vegyes bab	Grah zmesen	40—
Kendermag	Konopljeno seme	50—
Lenmag	Len	50—
Tökmag	Koščice	85—
Bükköny	Grahorka	30—

# Most jelent meg:

Molnár Ferenc:  
Egy haditudosító emlékei. 5 K 80 f.

Kiss József:  
Háborus versei. 3 K — f.

Mikszáth-Almanach 1916. 1 K 20 f.

Kapható:

**Fischel Fülöp (Strausz Sándor)**  
könyv- és papirkereskedésében Csáktornyán.

Alsólendván, a Főút legszebb és legforgalmasabb pontján, újonnan épült modern házban egy szép tágas

## üzlethelyiség kiadó.

A helyiségben öt év óta egy modernül berendezett műszárszék és hentesüzlet állott, mely a tulajdonos bevonulása miatt most megszünt. Mészáros vagy hentesnek kiválóan alkalmas a hely.

Bővebbet a tulajdonosnál: 173

Balkányi Ernőnél, Alsólendva

Kegyszerűen bavit a harctéren küzdőknek és általában mindenkinél mint legjobb

### fájdalomcsillapító bedörzsölés

meghűlés, rheuma, köszvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

## Horgony-Liniment.

 capsici compos.

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Üvege K — 80, 140, 1—.

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany oroszlánhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárakban, Prága 1., Füzehatár 5.

Haponkénti szétküldés.



# STOCK-COGNAC MEDICINAL

SZAVATOLT  
:: VALÓDI ::  
BORPÁRLAT

CAMIS ÉS STOCK GÖZ-  
pároló telepéből Barcola

COGNAC-GÖZFÖZ-  
DE, ÁLLANDÓ HI-  
VATAL. VEGYI EL-  
LENÖRZÉS ALATT

512 29—55

KAPHATÓ MINDEN JOBB ÜZLETBEN!



Feller-féle jóillatú fájda'omcsillapító



## „ELSA-FLUID”

oldó hatású  
toroköblítések  
czeitjára.

12 üveg bérmentve 6 korona  
Feller V. Jenő gyógyszerész-  
nél, Stubica, Centrale 124. sz.  
(Zágrábmegye). — Több mint  
100.000 köszönőlevél

# Házneladás!

Csáktornyán, a Wlassics Gyula-  
utca 1. sz. alatt levő ház, mely a  
m. kir. all. el. iskola mellett van,  
szabad kézből eladó.

Bővebbet özv. Hampamer  
Antalnénál uyanott.



## 100 liter házi ital

frissítő, jóízű és szomjat oltó,  
csekély költséggel bárki által  
készíthető. Kaphatók: ananas, alma, gren-  
adine, málna, muskotálykörte, borsosmenta, na-  
rancs, waldmeister, meggy. Sikertelenség ki-  
zárva. Ezek a házi italok nyáron behűtve és  
télien forralva, rum és pálinka helyett élvez-  
hetők. Az alkatrészek ára pontos előírással  
együtt utánvétellel bérmentve K 450. Öt ilyen  
adaghoz 1 adagot ingyen adok. Gazdaságok,  
gyárak, nagyobb háztartások, műhelyek stb.  
számára megbecsülhetetlen, mert a munkás  
felfrissül, nem részegedik meg tőle és munka-  
képessége nem csökkenik. GROLICH JÁNOS, Anyal-  
drogéria Brúnn 618 szám (Morvaország).

523 29—20

2—1916.

## Hirdetjük,

hogy a Drávafüred községbeli közbirtokosság tulajdonát képező

### PIROSKŐI CSÁRDA

4 hold szántó és 2 hold réttel. 1916. február 13-án d. u.  
2 órakor Drávafüreden a község házánál nyilvános árverésen  
6 évre bérbe adatik. Feltételek a bírónál és a körjegy-  
zői irodában megludhatók.

A községi előjáróság.

19—1916

Murasiklői körjegyzőtől.

## Hirdetmény.

Felsőkirályfalva község vadászterülete 1916. évi ja-  
nuár 29-én d. u. 1 órakor, Kristóffalva község vadász-  
területe pedig ugyanaznap d. u. 3 órakor, mindenütt a köz-  
ségi bíró házánál tartandó nyilvános árverésen az 1916. évi  
február 1-től számítandó 6 évre haszonbérbe adatik.

Árverés és bérleti feltételek a murasiklői körjegyzői iro-  
dában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Murasiklós, 1916. január 3.

Körjegyző.

A Csáktornyán székelő  
Muraközi Takarékpénztár Részvénytársaság

1916. évi február hó 19-én délután 4 órakor, saját helyiségében

XXXV. rendes közgyűlését

tartja meg, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívottnak.

Tárgysorozat:

1. A gyűlés megnyitása az elnök által.
2. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kijelölése.
3. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése.
4. A zár számla beterjesztése és az e fölötti határozat. A mérleg jóváhagyása. Az osztalék meghatározása és a felemeltvény megadása.
5. Három igazgatósági tag és a felügyelő-bizottság megválasztása.
6. Az alapszabályok 41. §. módosítása.
7. Esetleges indítványok.

Csáktornya, 1916. január 9-én.

Az igazgatótag.

33. §. A tanácskozási és szavazati jogot a közgyűlésben minden részvényes személyesen vagy meghatalmazottja által gyakorolja, de ezen jog gyakorolhatására megkiváncatlik, hogy a részvényes legalább 20 éves és részvénye a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg az intézet pénztárába letétessék. Meghatalmazványok csak részvényesek nevére állíthatók ki.

VAGYON.

MÉRLEG-SZÁMLA.

TEHER.

	K	f		K	f
<b>Pénztár-számla</b> , pénzkészlet	39466	87	<b>Részvénytöke-számla</b>	300000	—
<b>Váltók-számla</b> ,			<b>Tartalékalap-számla</b>	200000	—
tárcában levő váltók	1746089-72		<b>Rendkívüli tartalékalap-számla</b>	12000	—
visszleszámitolás alatt levő váltók	134422—		<b>Betétek-számla</b>	1680388	46
	1880511-72		<b>Takarék-biztosítási betétek-számla</b>	15127	—
behajthatatlan váltók leírása	2329—	1878182	<b>Visszleszámitolási-számla</b>	134422	—
<b>Kötelezvények-számla</b> ,			<b>Gyűjtő XVII. csoport tőke-számla</b>		
kezesség melletti adóslevelek	119613—		heti befizetések	55680	—
bekebelezett adóslevelek	231466—	351079	<b>Átmeneti kamatok-számla</b>	19172	—
<b>Különféle adósok-számla</b> ,			<b>Veszteség- és nyereség-számla</b> ,		
fedezett folyószámla kölcsönök		19096	nyereség áthozat az 1914. évről	13882-94	
<b>Értékpapírok-számla</b> ,			<b>Tiszta nyereség</b>	40043-29	53926
K 20000 névért. Pesti Magy. Ker. Bank 4%-os zálog-	15000—				
levél á 75.—	27930—				
K 39900 névért. 4%-os magyar koronajáradék á 70—					
K 19200 névért. 4 1/2%-os magyar törlesztéses járadék	15360—				
á 80—	11880—				
K 13200 névért. 5 1/2%-os magyar hadikölcsön á 90—	78812-50				
K 81250 névért. 6%-os magyar hadikölcsön á 97—	3700—	152682			
különféle részvények és sorsjegyek		50			
<b>Gyűjtő XVII. csoport tőke-számla</b> ,					
kölcsönök		15256			
<b>Ingtalanok-számla</b>		7340			
<b>Osztárak-Magyar Bank, Gíró-számla</b> ,	1358-96				
<b>Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, nagykanizsai</b>					
<b>fiókja, folyó-számla</b>	2369—				
<b>Magy. kir. postatakarékpénztár-számla</b> ,	776-95	4504			
		91			
<b>Váltóvásárok-számla</b> ,		106			
<b>Szerelvénnyek-számla</b> ,	3300—	83			
leírás	300—	3000			
		2470715			2470715
		69			69

VESZTESÉG- ÉS NYERESÉGSZÁMLA.

NYERESÉG.

	K	f		K	f
<b>Betétkamat-számla</b> ,			<b>Nyereségáthozat az 1914. évről</b>	13882	94
az év folyamán kifizetett kamatok	2534-13		<b>Értékpapír kamat számla</b>	3376	80
az év I. felében tőkésített kamatok	39767-49		<b>Váltó-kötelezvény és gyűjtő kamat-számla</b>	19806-3	79
az év II. felében tőkésített kamatok	42591-72	84893			
<b>Visszleszámitolási kamatok-számla</b>		22262			
<b>Gyűjtő XVII. csoport kamat-számla</b> ,					
heti befizetések kamatai		3228			
<b>Betétkamat adó számla</b>	8489-33				
<b>Gyűjtő kamat adó-számla</b>	322-80				
<b>Egyenes adók számla</b>	9067-02	22428			
<b>Különféle adók számla</b>	4549-20	35			
<b>Költség számla</b>		5899			
<b>Fizetések számla</b>		20056			
<b>Váltók számla, leírás</b>	2329—				
<b>Szerelvénnyek számla, leírás</b>	300—	2629			
<b>Tiszta nyereség</b>		53926			23
		215323			215323
		53			53

Csáktornya, 1915. december 31-én.

Rosenberg Rezső s. k. igazgatósági tag.

Mózes Bernát s. k. aligazgató.

Baumann Zsigmond s. k. főkönyvelő.

A mérleg- veszteség és nyereség-számlát átvizsgáltuk és azokat helyesnek, a fő- és segédkönyvekkel egyezőnek találtuk.

Csáktornyán, 1916. január 9-én.

Neumann Vilmos s. k. fel.-biz. tag.

Dr. Viola Vilmos s. k. fel.-biz. elnök.

Rosenberg Richárd s. k. fel.-biz. póttag.

